

Förstudie avseende inköp och avtalstrohet inom omsorgskontoret

Södertälje kommun

Innehåll

1.	Inledning.....	2
1.1	Bakgrund	2
1.2	Syfte och frågeställningar	2
1.3	Genomförande och avgränsning	3
2.	Resultat	4
2.1	Bakgrund - Inköp från fel leverantör	4
2.2	Organisation och ansvar	4
2.3	Upphandling och Telge Inköps avtalsportal	5
2.4	Inköp och kommunens e-handelssystem	5
2.5	Uppföljning av inköp och avtalstrohet	7
3.	Svar på frågeställningar, slutsatser och identifierade risker	9
3.1	Svar på frågeställningar	9
3.2	Slutsatser och identifierade risker	10
4.	Bilaga	12
	Källförteckning	12

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Att en upphandlande myndighet använder sig av befintliga avtal är inte bara viktigt ur juridisk synvinkel. De upphandlade leverantörerna har genom upphandlingen både kvalitetssäkrats och konkurrensutsatts vilket resulterat i bestämda prisnivåer, kvalitativa aspekter och eventuella övriga villkor. Därför behöver kommuner och andra upphandlande myndigheter säkerställa att den egna upphandlingsprocessen styr användarna till att köpa från avtalade leverantörer och rätt avtal.

Leverantörstrohet är ett mått på hur stor del av inköpen som sker med kontrakterade leverantörer. Leverantörstrohet handlar på så vis om huruvida det finns ett avtal med den leverantör som handlats från. Avtalstrohet är ett förfinat mått som även inbegriper att inköpet sker från rätt avtal.

Södertälje kommuns omsorgskontor uppges under åren 2020-2025 ha genomfört inköp av sjukvårdsartiklar, inkontinensskydd, städmaterial och hygienartiklar där betydande avvikelser från ramavtal enligt uppgift ska ha identifierats. Telge Inköp ansvarar för att genomföra upphandlingar och på så vis underlätta för Södertälje kommun att genomföra kostnadseffektiva inköp. Under 2025 gjorde kommunen och Telge Inköp en utredning inför en ny upphandling av sjukvårdsartiklar. Utredningen visade att omsorgskontoret både handlat utanför ramavtal och gjort avrop från andra avtal till höga överpriser. Under perioden 2020-2024 uppskattar utredarna att det handlar om merkostnader på cirka 20 miljoner kronor. Alla köpen av dyrare varor i kommunens analys har enligt uppgift genomförts hos ett bolag. Av inköp på totalt 35 miljoner under fyra års tid har 25 miljoner varit utanför bolagets avtal för sjukvårdsartiklar. Köpen utreds nu av Konkurrensverket.

Kommunens revisorer har mot bakgrund av ovanstående bedömt att det är väsentligt att genomföra en kartläggande förstudie avseende omsorgsnämndens och äldreomsorgsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av inköp enligt ramavtal. Kartläggningen kommer också omfatta Telge Inköps ansvar.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med förstudien har varit att kartlägga omsorgsnämndens, äldreomsorgsnämndens och Telge Inköps styrning, uppföljning och kontroll av inköp enligt ramavtal. Följande frågor har besvarats i förstudien:

- ▶ Hur är omsorgskontorets arbete med inköp organiserat och vilka rutiner och arbetssätt, inklusive attestering av beställningar och fakturor, finns för att styra inköp till korrekt ramavtal?
- ▶ Hur kommuniceras rutiner, arbetssätt och systemstöd till berörda beställare och chefer inom omsorgsnämndens/äldreomsorgsnämndens verksamheter?
- ▶ Hur arbetar Telge Inköp med att säkerställa att aktuell avtalsinformation når beställarna?
- ▶ Hur presenteras ramavtal, produktinformation och sortiment i Telge Inköps avtalsportal?
- ▶ Vilken uppföljning och kontroll av beställningar och avvikelser från ramavtal genomförs?
- ▶ Vilken rapportering tar omsorgsnämnden och äldreomsorgsnämnden del av gällande inköp och avtalstrohet?

1.3 Genomförande och avgränsning

Förstudien omfattar omsorgsnämnden, äldreomsorgsnämnden och Telge Inköp med primärt fokus på det ramavtal som nämns ovan (ramavtal om sjukvårds- och förbandsmaterial samt städ- och hygienprodukter).

Förstudien har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer med berörda tjänstepersoner vid omsorgskontoret och Telge Inköp.

2. Resultat

2.1 Bakgrund - Inköp från fel leverantör

Under 2025 upptäcktes att omsorgskontoret köpt in varor från fel leverantör, till ett högre pris än vad rätt avtal hade inneburit.

I Telge Inköps upphandlingsstrategi framgår att Södertälje kommun har ramavtal för inköp av sjukvårds- och förbandsmaterial. Telge Inköp har uppskattat att omsorgskontoret under en fyraårsperiod (2021-2025) genomfört inköp från leverantören om cirka 35 mnkr. Av dessa inköp avser inköp till ett värde av cirka 25 mnkr varor som inte omfattas av det aktuella ramavtalet - men som funnits i leverantörens sortiment. Uppskattningsvis har varorna köpts av omsorgskontoret till ett överpris om mellan 18 och 20 mnkr. Detta enligt beskrivningen i Telge Inköps upphandlingsstrategi.

Av Telge Inköps upphandlingsstrategi framkom att Södertälje kommun under 2024 genomförde inköp av städ- och hygienprodukter för cirka 4,2 mnkr från leverantören med sjukvårds- och förbandsmaterial. Städ- och hygienprodukter är varor som inte ingår i ramavtalet, dessa varor ingår i ett ramavtal med annan leverantör. Enligt Telge Inköp upphandlingsstrategi framgår det att omsorgskontoret i snitt har betalat 267 procent mer för städ- och hygienprodukter i dessa fall än vad de hade gjort om inköp genomförts från rätt avtal. Den största avvikelsen, både procentuellt och prismässigt, är hänförd till inköp av engångshandskar. Under 2024 köpte omsorgskontoret in engångshandskar från fel ramavtal för 3 059 753 kr. Om samma vara hade köpts från rätt ramavtal hade kostnaden varit 763 030 kr. I Telge Inköps upphandlingsstrategi beskrivs att omsorgskontoret betalat 2 296 722 kr i överpris för engångshandskar under 2024. Konkurrensverket utreder nu inköpen.

Vi har i förstudien intervjuat representanter från Telge Inköp, omsorgskontoret och kommunstyrelsens ekonomiavdelning, samt tagit del av bland annat skriftliga rutiner och Telge Inköps avtalsportal. I efterföljande avsnitt beskriver vi de olika verksamheterna och deras ansvar kopplat till upphandling av avtal, inköp via e-handelssystem samt uppföljning av inköp.

2.2 Organisation och ansvar

Av bolagets ägardirektiv framgår att Telge Inköp AB har till uppgift att bedriva inköpsverksamhet i form av genomförande av upphandlingar, tecknande av ramavtal, utveckling av inköpsprocesser, och därmed förenlig verksamhet till Södertälje kommun. Vidare framgår det av ägardirektivet att de ansvarar för att samordna och utveckla inköpsprocessen för att bidra till kostnadseffektiva inköp för kommunen. Bolaget administrerar även en avtalsportal, i vilken samtliga upphandlade avtal finns publicerade. Bolaget ska även månadsvis tillhandahålla statusrapporter med syfte av att följa upp avtalstroheten.

Ekonomiavdelningen ansvarar enligt uppgift för kommunens e-handelssystem och för vilka produkter som läggs in i systemet. Ekonomiavdelningen ansvarar även för att ge systembehörigheter till medarbetare för att genomföra inköp i e-handelssystemet. För att få tillgång till e-handelssystemet behöver medarbetaren vara avrops- eller certifierad beställare och klarat av respektive utbildning, vidare beskrivet i avsnitt 2.4. Ekonomiavdelningen tillhandahåller behörigheterna på begäran av respektive chef.

Vad gäller omsorgskontorets ansvar framgår det av *riktlinjer för inköp och upphandlingar i Södertälje kommun och dess bolag*¹ att respektive kontor ansvarar för att de egna inköpen sker från rätt avtal.

Av intervjuer framkommer att varken kommunen eller bolaget ser sig ha ett övergripande helhetsansvar för inköps- och upphandlingsprocessen.

2.3 Upphandling och Telge Inköps avtalsportal

Telge Inköp ansvarar för upphandlingar inklusive tecknande av ramavtal samt för att hålla den egna avtalsportalen uppdaterad med aktuella avtal.

I samband med att Telge Inköp tecknar ett nytt avtal publiceras enligt uppgift informationen om avtalet på avtalsportalen under fliken *nyheter och nya avtal*. Där presenteras samtliga nya avtal, även de som inte berör Södertälje kommun. Det går att sortera avtalsportalen så att endast de nya avtal som berör Södertälje kommun visas. Samtliga medarbetare i Södertälje kommun uppges ha tillgång till avtalsportalen. Vid större och komplicerade avtal tillhandahåller Telge Inköp enligt uppgift implementeringsmöten mellan verksamheterna och leverantörerna.

2.4 Inköp och kommunens e-handelssystem

Ekonomiavdelningen ansvarar för kommunens e-handelssystem Unit4 ERP. Det innebär att avdelningen ansvarar för vilket produktsortiment som läggs in i systemet, för tilldelning av behörigheter till systemet samt för övrig administration. Inköp ska i första hand ske genom e-handelssystemet, detta enligt *inköpsrutiner i kommunen - regler för verksamheterna*. Inköp kan enligt uppgift även ske utanför systemet, exempelvis i de fall produkter från avtalsportalen inte är inlagda i systemet.

I förstudien framkommer att det saknas en systemkoppling mellan Telge Inköps avtalsportal och kommunens e-handelssystem, vilket lyfts som ett problem av flera intervjuade.

Efter att Telge Inköp ingått ett nytt avtal för kommunens räkning behöver de avtalade varorna läggas in i kommunens e-handelssystem. I praktiken uppges detta ske genom att leverantören skickar sin prislista till ekonomiavdelningen som efter kontroll mot avtalsportalen godkänner prislistan för överföring till systemet.

Vid intervjuer framkommer att inte bara avtalat sortimentet som har lagts in i e-handelssystemet. Det görs skillnad på ett så kallat A-sortiment (avtalat sortiment) och ett B-sortiment (ej avtalat sortiment). Den beskrivna förklaringen till detta är att leverantören i vissa avtal ska kunna tillhandahålla fler varor än de som avtalats, exempelvis i krisberedskapssyfte (detta är ej verifierat i förstudien). I praktiken har således e-handelssystemet innehållit både A- och B-sortiment. Att handla från en leverantörs B-sortiment innebär att köpen inte ingår i det avtalade sortimentet, inte är konkurrensutsatta och potentiellt finns även samma produkt som A-sortiment hos annan leverantör.

Utifrån uppgifter i intervju och Telge Inköps upphandlingsstrategi är det B-sortimentet hos leverantören där ramavtal om sjukvård- och förbandsmaterial som lagts in i e-handelssystemet och som handlats från trots att produkterna inte är från avtalat sortiment.

¹ Antagen av Stadsdirektör och Telge Inköp VD i oktober 2018

I intervju poängteras det att leverantörens prislista även kan innehålla produkter som inte omfattas av avtalet. När prislistan skickas in ska redovisningsenheten² därför säkerställa att dessa varor inte omfattas av andra ramavtal.

I fallet med handskar som omsorgskontoret köpt från fel leverantör uppger ekonomiavdelningen att de felaktigt fanns med i två avtal samtidigt. Vid en översiktlig genomgång av avtalen konstaterar vi att handskar finns med i prisbilagorna till båda avtalen men att endast ett av avtalen omfattar handskar.

Av kommunens *inköpsrutiner i kommunen - regel för verksamheterna*³ framgår att inköp alltid ska ske från ramavtalsleverantör och till avtalat pris. Inför ett inköp ska därför avtalsportalen alltid kontrolleras för att säkerställa vilka ramavtal som gäller och vilka varor som omfattas av respektive avtal.

I intervjuer beskrivs dock att denna rutin inte efterlevs. Majoriteten av inköpen uppges ske utan att beställarna kontrollerar inköpet mot avtalsportalen. Rutinen, som innebär att genomföra inköp genom att vara inne i två olika system, upplevs av intervjuade inom omsorgskontoret vara för omständlig för att kunna fungera långsiktigt. Det beskrivs att de som gör inköp inom omsorgskontorets verksamheter har huvuduppgifter som kompetensmässigt skiljer sig mycket från avtalsfrågor, upphandling och inköp, men även att beställningarna behöver ske snabbt och smidigt.

Vid tidpunkten för förstudiens genomförande saknas en formell rutin som beställarna ska använda när de genomför inköp i e-handelssystemet. En sådan rutin hade exempelvis kunnat beskriva hur beställarna ska kunna särskilja A- och B-sortiment vid beställning. En anställd inom omsorgskontoret har efter att felköpen uppmärksammats tagit fram en guide som beställarna kan använda som stöd. Guiden är inte formellt antagen, men fungerar i dagsläget som ett stöd för omsorgskontoret för att säkerställa att inköp görs från rätt avtal. Guiden har inte spridits till andra kontor utan återfinns enbart inom omsorgskontorets verksamhet.

Enligt guiden finns det i e-handelssystemet möjlighet att särskilja på vilka produkter som ingår i avtalat sortiment och vilka som inte ingår. De produkterna som ingår i avtalat sortiment ska vara färgmarkerade med en grön bock i det högra hörnet.

För att kunna genomföra inköp behöver medarbetaren antingen vara *avropsbeställare* eller *certifierad beställare*. Avropsbeställare får göra avrop från befintliga ramavtal och genomföra mindre direktupphandlingar upp till 10 000 kronor. Certifierad beställare får göra avrop från befintliga ramavtal samt genomföra direktupphandlingar upp till 100 000 kronor. Respektive enhetschef beslutar vilka på dennes enhet som ska bli *avropsbeställare* och/eller *certifierade beställare*. Av inköpsrutinen framgår att en central förteckning ska finnas med samtliga *avropsbeställare* och *certifierade beställare*. Av förstudien framkommer dock att en central förteckning saknas. Det uppges vara möjligt att få fram en lista i e-handelssystemet över vilka anställda som har tilldelad roll som avropsbeställare.

För att bli avropsbeställare behöver medarbetaren genomföra utbildningen *avropsbeställare*, vilken tillhandahålls av Södertälje kommun. För att bli certifierad beställare behöver medarbetaren i tillägg genomföra utbildningen *Direktupphandling/certifierad beställare*, vilken tillhandahålls av Telge Inköp.

Av de granskade nämndernas respektive delegationsordning framgår att omsorgsdirektören har delegation att besluta om beslutsattester vid omsorgskontoret. Atteststrätten är delegerad till omsorgskontorets chefer som alltid behöver godkänna inköpen.

² Redovisningsenheten tillhör kommunstyrelsens kontors ekonomiavdelning.

³ Beslutad av processledare 2022-04-06

2.5 Uppföljning av inköp och avtalstrohet

Leverantörstrohet och avtalstrohet är två mått som är relevanta vid uppföljning av inköpsmönster. Upphandlingsmyndigheten definierar leverantörstrohet som ett mått som mäter hur stor del av inköpen som sker med kontrakterade leverantörer. Det inkluderar även köp som gjorts från avtalsleverantörer av varor som inte är inkluderade i avtalet. Avtalstrohet är ett förfinat mått som mäter huruvida avtalade varor och tjänster har köpts in från rätt avtal.

Av *inköpsrutiner i kommunen - regler för verksamheterna* framgår att Telge Inköp regelbundet ska sammanställa inköpsrapporter för kommunens samtliga nämnder. Syftet med rapporterna är för kommunens chefer att följa hur respektive verksamhet lyckas efterleva lagar och regler. För verksamheter där inköp genomförts utanför avtal ska en åtgärdsplan tas fram.

Av Telge Inköps ägardirektiv framgår att bolaget ska ansvara för kontroll av inköpsmönster samt efterlevnad av ingångna avtal. Vidare framgår det att bolaget månadsvis ska sammanställa statusrapporter som visar om beställarorganisationen når målet om avtalstrohet motsvarande minst 90 procent.

Bolaget tillhandahåller månadsvis en webblänk till en så kallad inköpsrapport som visar en livebild av kontorets inköp den senaste månaden. Vidare träffas representanter från Telge Inköp och omsorgskontoret en gång i kvartalet där de följer upp omsorgskontorets inköp. Det är Telge Inköp som är initiativtagare till mötena. Mötena är av informell karaktär och dokumenteras inte. Enligt uppgift har omsorgskontoret under dessa möten informerats om bland annat leverantörstroheten i genomförda inköp.

Omsorgskontoret har varit av uppfattningen att det är avtalstrohet som behandlas under dessa möten. Det som har behandlats har fokuserat på hur stor del av kontorets inköp som skett från leverantör där ramavtal saknas. Utifrån intervjuer framkommer dock att avtalstroheten inte följts upp.

I nämndernas verksamhetsplaner för 2025 finns ett verksamhetsmål med indikatorn avtalstrohet. För omsorgsnämnden har ett riktvärde om 99 procent satts och för äldreomsorgsnämnden har ett riktvärde om 98 procent satts upp för 2025.

I nämndernas delårsrapporter⁴ framgår att riktvärdena för indikatorerna skulle uppnås under året. I årsredovisningarna för 2025 redovisade omsorgsnämnden att de hade 100 procent avtalstrohet och äldreomsorgsnämnden att de hade 99 procent avtalstrohet. För att mäta uppfyllelsen av dessa mål använder sig nämnderna av den statistik som Telge Inköp presenterar vid kvartalsmötena.

Vi konstaterar utifrån förstudien att det är leverantörstrohet som regelbundet följs upp, och inte avtalstrohet. Den stora skillnaden på måtten är att leverantörstrohet avser hur stor andel av inköpen som sker från en leverantör det finns ett avtal med. Avtalstrohet avser om inköpen skett från *rätt* avtalad/upphandlad leverantör. Uppföljning av avtalstrohet är en mer resurskrävande uppföljning som ofta kräver stickprovstagning. Uppföljning av avtalstrohet innebär samtidigt att köp från fel avtal/leverantör kan identifieras.

Eftersom den uppföljning som nämnderna och omsorgskontoret tagit del av har visat på en mycket hög avtalstrohet uppgavs det att de felköp som uppmärksammas skett under 2020-2024 kom som en överraskning för omsorgskontoret. Den till då rådande uppfattningen var att omsorgskontoret och de granskade nämnderna hade mycket god kontroll över sin inköps- och upphandlingsverksamhet.

⁴ Delårsrapport 1 per april 2025 och Delårsrapport 2 per augusti 2025.

I intervju beskrivs att felköpen upptäcktes i samband med att en ny upphandling av sjukvårds- och förbandsmaterial skulle initieras. Telge Inköp följde då upp på användandet av det tidigare avtalet och identifierade då att omsorgskontoret genomfört ett antal felköp.

Av intervju framgår att omsorgskontoret nu har för avsikt att årligen genomföra ett antal stickprov av genomförda inköp för att granska avtalstroheten. Vi noterar samtidigt att denna uppföljning enligt ägardirektiv är Telge Inköps ansvar.

3. Svar på frågeställningar, slutsatser och identifierade risker

3.1 Svar på frågeställningar

Fråga	Svar
Hur är omsorgskontorets arbete med inköp organiserat och vilka rutiner och arbetsätt, inklusive attestering av beställningar och fakturor, finns för att styra inköp till korrekt ramavtal?	Varje enhetschef väljer ut vilka medarbetare som ska bli avropsbeställare eller certifierade beställare. För att bli beställare finns det utbildningskrav med kunskapsprov. Rutin finns som ställer krav på att Telge Inköps avtalsportal kontrolleras innan inköp. Denna rutin efterlevs inte i praktiken.
Hur kommuniceras rutiner, arbetsätt och systemstöd till berörda beställare och chefer inom omsorgsnämndens/äldreomsorgsnämndens verksamheter?	Rutinerna kommuniceras genom att de publiceras online och finns tillgängliga för medarbetarna på intranätet. Alla medarbetare har även åtkomst till Telge Inköps avtalsportal. Det saknas en generell rutin för inköp i kommunens e-handelssystem. En guide för inköp har nyligen tagits fram av och för medarbetare inom omsorgskontoret.
Hur arbetar Telge Inköp med att säkerställa att aktuell avtalsinformation når beställarna?	Vid upprättande av ett nytt avtal presenteras information i avtalsportalen under rubriken <i>nyheter och nya avtal</i> . Implementeringsmöten kan även genomföras vid större och mer komplicerade avtal.
Hur presenteras ramavtal, produktinformation och sortiment i Telge Inköps avtalsportal?	Samtliga ramavtal finns i Telge Inköps avtalsportal med information. Det finns en samstämmig bild bland intervjuade att avtalsportalen innehåller väsentlig information, såsom avtal och prisbilagor.
Vilken uppföljning och kontroll av beställningar och avvikelser från ramavtal genomförs?	Personal från omsorgskontoret och Telge Inköp möts en gång i kvartalet. Omsorgskontoret får då information om leverantörstrohet (procentuell andel av inköp som sker via en leverantör som det finns avtal med i avtalsportalen). Enligt ägardirektivet för Telge Inköp ansvarar bolaget för att avtalstrohet följs upp (att inköp skett från <i>rätt</i> leverantör). Vår slutsats är att sådan uppföljning dock inte genomförts. Det sker ingen övrig uppföljning avseende inköp inom omsorgskontoret.
Vilken rapportering tar omsorgsnämnden och äldreomsorgsnämnden del av gällande inköp och avtalstrohet?	Nämnderna tar del av uppföljning av leverantörstrohet i samband med delårsrapporter och årsredovisning. Denna benämns felaktigt som uppföljning av avtalstrohet. Ingen uppföljning av avtalstrohet genomförs eller rapporteras till nämnderna.

3.2 Slutsatser och identifierade risker

EY har på uppdrag av Södertälje kommuns förtroendevalda revisorer genomfört en förstudie avseende inköp och avtalstrohet inom omsorgsnämnden och äldreomsorgsnämnden. Syftet med förstudien är att kartlägga omsorgsnämndens, äldreomsorgsnämndens och Telge Inköps styrning, uppföljning och kontroll av inköp enligt ramavtal.

Under 2025 uppdagades det att betydande inköp utanför ramavtal har genomförts vid omsorgskontoret under tidsperioden 2020-2025. Inköpen har gjorts från leverantörer som Södertälje kommun har ramavtal med, men där ramavtalen omfattat andra varor än de som köpts i det aktuella fallen. Enligt Telge Inköp AB:s analyser uppgår inköp av varor som inte omfattats av aktuella ramavtal till cirka 25 mnkr under tidsperioden 2020-2025, vilket enligt bolagets beräkning inneburit merkostnader om cirka 18-20 mnkr för omsorgskontoret.

Inom ramen för förstudien har vi genomfört samtal med representanter från omsorgskontoret, kommunstyrelsens kontor ekonomiavdelningen och Telge Inköp. Intervjuerna har i hög utsträckning handlat om de felaktiga inköp som uppmärksammas och de intervjuades syn på orsakerna till detta. Vi har därtill fått tillgång till rutiner och annan relevant dokumentation samt till Telge Inköps avtalsportal.

Vår slutsats är att det finns tre grundorsaker till att felaktiga inköp kunnat genomföras systematiskt under flera års tid:

1. Den främsta orsaken är att kommunens e-handelssystem innehållit produkter som inte ingått i det avtalade sortimentet. Inkluderandet av fler produkter i systemet än bara de som avtalade och utvärderats har enligt vår bedömning gjort det lätt att göra fel för en enskild beställare. Det är sannolikt att beställningar har gjorts i tron att det varit från rätt avtal eftersom de skett genom e-handelssystemet. Ekonomiavdelningen under kommunstyrelsen ansvarar för vad som läggs in i e-handelssystemet.
2. Enligt ägardirektivet ska Telge Inköp följa upp avtalstrohet. Sådan uppföljning har inte skett. Regelbunden uppföljning av avtalstrohet, det vill säga att köp görs från rätt avtalad leverantör, ökar sannolikheten för att systematiska felköp identifieras snabbt. Vid Telge Inköps uppföljningsmöten med omsorgskontoret har bolaget enligt våra slutsatser i praktiken informerat om leverantörstrohet, och inte avtalstrohet. Omsorgskontoret har enligt nämndernas årsredovisningar en avtalstrohet på cirka 98 procent, vilket skulle betyda att nästintill alla inköp sker från *rätt* avtalad leverantör. I praktiken är det dock leverantörstrohet som har följts upp. Omsorgskontorets ledning har därmed haft uppfattningen att kontoret haft god kontroll över sina inköp.
3. En tredje orsak är att omsorgskontorets personal i sina beställningar enligt uppgift inte följer rutinen som beskriver att avtalsportalen behöver kontrolleras vid beställning. Denna avvikelse från rutin är å ena sidan en del i att köpen kunnat bli felaktiga. Samtidigt framförs att det inte ses som ett långsiktigt hållbart arbetssätt att omsorgspersonalen som gör beställningar i systemet vid varje beställning ska dubbelkolla att varje produktkategori finns i avtal på avtalsportalen.

Efter genomförd förstudie har vi identifierat totalt sex risker:

- ▶ Risk för fortsatta felköp genom kommunens e-handelssystem till följd av avsaknad av koppling mellan systemet och Telge Inköps avtalsportal, samt att sortiment som inte ingår i avtalat sortiment finns med i e-handelssystemet. Överföring av produkter till e-handelssystemet kräver manuell kontroll vilket ökar risk för fel.
- ▶ Risk för otillräcklig styrning mot avtalstrohet i e-handelssystemet. Produkter som ej ingår i avtalat sortiment är lika synliga som produkter från avtalat sortiment i systemet, om än uppmärskade med en grön bock.
- ▶ Risk för otillräcklig uppföljning av kommunens inköp. Avtalstrohet följs inte upp vilket ökar risken för att systematiskt felaktigt genomförda inköp inte upptäcks.
- ▶ Risk för att inköpsrutiner inte är tillräckligt förankrade hos personal. I förstudien framkommer att inköpsrutiner inte har efterlevts.
- ▶ Risk för otydlig ansvarsfördelning och samordning mellan kommunens verksamheter och Telge Inköp. Det saknas en aktör med ett tydligt helhetsansvar i inköp- och upphandlingsprocessen.
- ▶ Risk för otillräcklig dokumentation och översikt över vilka som tilldelats roller som avropsbeställare och certifierade beställare utifrån krav i rutin.

2026-05-18

Ludvig Sjöblom
Verksamhetsrevisor

Thomas Edin
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Anders More
Uppdragsansvarig och certifierad
kommunal yrkesrevisor

4. Bilaga

Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Gruppchef för upphandling och avtalsuppföljning - Telge Inköp
- ▶ Omsorgsdirektör
- ▶ Ekonomichef på omsorgskontoret
- ▶ Kvalitetschef på omsorgskontoret
- ▶ Verksamhetsstrateg på omsorgskontoret
- ▶ Ekonomi- och finansdirektör, ekonomiavdelningen
- ▶ Ekonom/controller ekonomiavdelningen - Redovisning & Ekonomisupport - Inköp
- ▶ Skriftliga svar från ekonomi- och finansdirektör, redovisningschef och ekonom/controller på ekonomiavdelningen samt Telge inköp.

Dokument

Övergripande

- ▶ Mål och budget 2026 med plan för 2027 och 2028
- ▶ Attestreglemente
- ▶ Inköpsrutiner i kommunen - regler för verksamheterna
- ▶ Riktlinjer för inköp och upphandling i Södertälje kommun och dess bolag
- ▶ Rutin för upphandling 2025
- ▶ Upphandlingsstrategi TI 2025-1019
- ▶ Liten guide för beställning i ERP
- ▶ Manual för beställning och varumottagning i ERP
- ▶ Liten guide för inköp inom omsorgskontoret

Omsorgsnämnden:

- ▶ Omsorgsnämndens delegationsordning
- ▶ Omsorgsnämndens verksamhetsplan 2025
- ▶ Omsorgsnämndens verksamhetsplan 2026
- ▶ Omsorgsnämndens delårsrapport 1 per april 2025
- ▶ Omsorgsnämndens delårsrapport 2 per augusti 2025
- ▶ Omsorgsnämndens årsrapport 2025
- ▶ Omsorgsnämndens kvalitetsrapport 2025
- ▶ Omsorgsnämndens internkontrollplan 2026

Äldreomsorgsnämnden:

- ▶ Äldreomsorgsnämndens delegationsordning
- ▶ Äldreomsorgsnämndens verksamhetsplan 2025
- ▶ Äldreomsorgsnämndens verksamhetsplan 2026
- ▶ Äldreomsorgsnämndens delårsrapport 1 per april 2025
- ▶ Äldreomsorgsnämndens delårsrapport 2 per augusti 2025
- ▶ Äldreomsorgsnämndens årsrapport 2025
- ▶ Äldreomsorgsnämndens kvalitetsrapport 2025
- ▶ Äldreomsorgsnämndens internkontrollplan 2026

Telge Inköp AB:

- ▶ Ägardirektiv 2026